Informatiememo Participatie Gemeente – locatiekeuze

Aanvulling d.d. december 2025, vanuit perspectief gemeente

Inleiding

Net als andere gemeenten in Nederland, hebben we in Maashorst een wettelijke verplichting om vluchtelingen op te vangen (= migratieopgaven). Die verantwoordelijkheid nemen we in Maashorst serieus: wij willen mensen die moesten vluchten uit eigen land een goed en veilig onderkomen bieden. We zien dat als onze plicht en kiezen er bewust voor om te zorgen voor goede voorzieningen, passend bij de draagkracht van onze gemeente en de gastvrijheid waarmee we in de regio al van oudsher bekend staan. Wat betreft de opvang van asielzoekers geldt dat de huidige noodopvanglocatie in hotel Van der Valk in Uden sluit op 1 oktober 2026. Dat hebben we bij de start zo afgesproken en daar houden we ons aan.

We moeten dus op zoek naar (een) nieuwe opvanglocatie(s). Maar de groep mensen die urgent woonruimte nodig hebben in Maashorst is breder dan alleen vluchtelingen. Daarom hebben we de zoektocht naar ruimte voor nieuwe opvanglocaties voor vluchtelingen verbreed naar ruimte voor locaties waar wonen en opvang kunnen worden gecombineerd. We hebben daarbij speciale aandacht voor mensen die een lagere slagingskans hebben op de woningmarkt, zoals starters, spoedzoekers, statushouders en Oekraïense vluchtelingen.

Om richting te geven aan de manier waaróp we invulling gaan geven aan onze migratieopgaven, heeft de raad in juni 2024 uitgangspunten vastgesteld. Daarna zijn we aan de slag gegaan met zoeken naar en beoordelen van nieuwe woon- en opvanglocaties en is het participatietraject verder vormgegeven, onder andere met persoonlijke gesprekken met direct omwonenden en sportverenigingen, bijeenkomsten voor inwoners, instelling van een vast contactadres voor vragen en inrichting van een ‘Veelgestelde vragen-rubriek’ op de website van de gemeente. Daarnaast konden inwoners de voortgang volgen via de nieuwsrubriek op de website, e-mailnieuwsbrieven en het online participatieplatform maashorstaanhetwoord.nl.

De vergunningaanvraag waar deze notitie bij hoort, gaat over het realiseren van een opvanglocatie voor asielzoekers aan de Boekelsedijk. Het gehele participatieproces rond de migratieopgaven (breed) levert hiertoe relevante input op. In deze notitie schetsen we daarom het gedeelte van het participatieproces rond de locatiekeuze en wat we met de input hebben gedaan, voor zover die relevant is (direct, maar ook indirect) voor de ontwikkeling van een opvanglocatie aan de Boekelsedijk in Uden. Meer informatie over participatie-onderdelen die specifiek betrekking hebben op de opvanglocatie aan de Boekelsedijk staat in de vergunningaanvraag, in ‘Deel 2: participatie rond de invulling van locatie Boekelsedijk’ en in het participatieverslag opvanglocatie Boekelsedijk (opgesteld door de initiatiefnemer COA, zoals aangescherpt door het COA op 29 december 2025).

Leeswijzer

Op de volgende pagina’s in dit eerste gedeelte van het participatieverslag lichten we de volgende participatie-activiteiten toe:

1. Opstellen uitgangspunten gemeenteraad (juni 2024)
2. Dialoogsessies met inwoners (oktober-november 2024) en draagvlakonderzoek onder inwoners (november 2024-januari 2025)
3. Locatiekeuze en informatieavonden Kruisherenkapel (april 2025)

In het tweede gedeelte van het participatieverslag gaan we in op:

4. Inloopbijeenkomsten ontwikkeling Boekelsedijk (september 2025) en klankbordgroep omwonenden
5. Doorlopende communicatie- en participatie-activiteiten.

Bij elke activiteit beschrijven we:

- Hoe is dit onderdeel verlopen?
- Welke input is daarbij opgehaald?
- Wat is er vervolgens gedaan met die input?

Let wel: bij de eerste twee in deze notitie beschreven onderdelen (1. ‘Uitgangspunten gemeenteraad’ en 2 ‘Dialoogsessies en draagvlakonderzoek’) waren nog geen locaties bekend. De drie nieuwe woon- en opvanglocaties zijn op 20 maart 2025 bekend gemaakt. Vanaf dat moment in de tijdlijn focust de participatie zich vooral op de opvanglocatie aan de Boekelsedijk in Uden, voor het gedeelte ‘opvang van de 300 asielzoekers die nu in de noodopvanglocatie in het Van der Valkhotel verblijven’. Die ontwikkeling heeft namelijk de hoogste prioriteit gezien het belang van doorlopende opvang.

1. Opstellen uitgangspunten gemeenteraad (juni 2024)

Hoe is dit onderdeel verlopen?
De gemeenteraad is uitgenodigd voor een (openbare) raadsinformatieavond op 9 april 2024. In groepjes zijn de raadsleden met elkaar in dialoog gegaan over de migratieopgave, welke dilemma's daarbij spelen en welke voorwaarden en uitgangspunten bij vluchtelingenopvang in Maashorst horen. De gesprekken werden genotuleerd door een notulist en elke tafel had een eigen gespreksleider (één van de raadsleden).
De raadsleden hebben het gesprek gevoerd aan de hand van drie vragen:

1. Aan welke uitgangspunten moet een opvanglocatie aan voldoen, zowel qua ligging, omvang, als inrichting?
2. Wanneer betrekken wij uw raad, inwoners en/of omwonenden bij de door het college aangedragen keuzes en realisatie van de opvanglocatie(s)?
3. Is er nog iets wat u kwijt wil?

Welke input is daarbij opgehaald?
De input van deze gesprekken is samengevoegd in één document. Op basis van die input heeft het programmateam een Uitgangspuntennotitie opgesteld, die de raad heeft vastgesteld in zijn vergadering van 27 juni 2024.

Wat is er vervolgens gedaan met die input?
De uitgangspunten van de raad hadden betrekking op de volgende vijf thema's, die veel richting geven aan de manier waarop gemeente Maashorst invulling geeft aan de migratieopgaven:

1. Algemene uitgangspunten: denk hierbij aan het voeren van regie als gemeente, het goed informeren van de raad en het nemen van verantwoordelijkheid voor onze eigen opgaven. Hier geven we invulling aan. Het aanwijzen van een nieuwe locatie voor asielopvang komt voort uit het nemen van deze verantwoordelijkheid.
2. Maatschappelijk: denk hierbij aan het zorgen dat opvang voor migranten samengaat met woonruimte voor anderen (en niet leidt tot verdringing van anderen). De ontwikkeling van drie locaties voor een combinatie van doelgroepen geeft hier invulling aan. De raad heeft ook vastgesteld dat gemeente Maashorst kiest voor humane opvang met voldoende privacy en waar onderwijs voor vluchtelingen is voorzien. Dat is in de huidige en in de nieuw te ontwikkelen opvanglocaties geborgd.
3. Locatiekeuze: de manier waarop de uitgangspunten betrokken zijn bij de keuze voor de locaties Boekelsedijk in Uden, Repelakker in Zeeland en Molenaarstraat in Schaijk is te lezen in het raadsvoorstel locatiekeuze van 15 mei 2025.
4. Communicatie: deze uitgangspunten verwoorden dat we ons als gemeente inzetten om goed uit te leggen wat onze migratieopgave is en hoe we hier invulling aan geven. En dat we hierover een actieve dialoog voeren met inwoners. Dit participatieverslag is een weergave van hoe we dat doen.
5. Financiën: een belangrijk financieel uitgangspunt was om de migratieopgaven budgetneutraal te organiseren. Hier geven we invulling aan.

2. Dialoogsessies met inwoners (oktober-november 2024) + draagvlakonderzoek onder inwoners (november 2024-januari 2025)

Hoe is dit onderdeel verlopen?

Wat betreft de dialoogsessies:
Na vaststelling van de uitgangspunten door de raad, zijn in oktober/november 2024 drie dialoogsessies georganiseerd voor inwoners. Inwoners zijn daarvoor uitgenodigd via publicaties in de weekbladen en via de social mediakanalen van de gemeente. Er hebben vijftig mensen aan deelgenomen. Een aantal raadsleden was aanwezig als toehoorder. Er zijn tafelgesprekken gevoerd over thema's zoals type opvanglocatie en (mogelijke combinaties) van doelgroepen.
Wat betreft het draagvlakonderzoek:

Naast de dialoogsessies is er een draagvlakonderzoek (0-meting) opgezet in de vorm van een online vragenlijst: *Wat vind jij van de opvang en huisvesting van verschillende groepen nieuwkomers?* Inwoners zijn uitgenodigd om deze vragenlijst in te vullen via oproepen in de weekbladen, via de social mediakanalen van de gemeente en via een gedrukte bijsluiter in de weekbladen. Zie voor een verdere toelichting: https://maashorstaanhetwoord.nl/nl-NL/projects/onderzoek-draagvlak-nieuwkomers/1

Welke input is daarbij opgehaald?

Wat betreft de dialoogsessies:
Aan elke tafel zat een gespreksbegeleider en een notulist. Na afloop van de sessies zijn de ingebrachte ideeën, wensen en zorgen samengevoegd in een document 'Rapportage dialoogsessies'.
Sommige input gaf een duidelijke richting, maar er waren ook tegenstrijdigheden. Zo waren sommige deelnemers voorstander van meerdere kleine opvanglocaties, verdeeld over de gemeente. Anderen waren juist weer voorstander van een grotere locatie, met het voordeel van beheersbaarheid en efficiëntie. Ook waren er mensen die voorkeur hadden voor een locatie dichtbij voorzieningen en mensen die juist voorkeur gaven aan een locatie in het buitengebied (niet dicht bij woonwijk). De meeste deelnemers vonden wel dat de opvang wat betreft financiën niet ten koste mag gaan van voorzieningen of lasten voor inwoners. Ook wilde iedereen goed op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen en één contactpersoon/-adres.

Wat betreft het draagvlakonderzoek:
Zo'n 1.085 inwoners vulden de vragenlijst in. Daaruit kwam bijvoorbeeld naar voren dat er meer draagvlak is voor de opvang van vluchtelingen dan voor jonge vluchtelingen en statushouders. Ook toonde de vragenlijst aan dat inwoners van Maashorst goede informatie door de gemeente belangrijk vindt, en dat men wil weten welke groep nieuwkomers naar Maashorst komt. Bekijk de resultaten hier:
https://maashorstaanhetwoord.nl/nl-NL/projects/onderzoek-draagvlak-nieuwkomers/2

Wat is er vervolgens gedaan met die input?

Wat betreft de dialoogsessies:
De volgende thema's kwamen aan de orde en zijn als volgt verwerkt:

- Type opvanglocatie (groot/klein): we hebben gezocht naar een invulling die zoveel mogelijk recht doet aan de ingebrachte wensen. Daarom gaan we drie locaties ontwikkelen in drie kernen. Meer dan drie (en dus nog kleinere) locaties ontwikkelen met voldoende snelheid en budgetneutraal, is niet mogelijk. Toen dat duidelijk werd, hebben we wel geborgd dat op de relatief grootste opvanglocatie in Uden (namelijk voor 300 asielzoekers en 200 mensen uit urgente doelgroepen) kleinere gebouwen/clusters van wooneenheden worden gepland, zodat het geheel niet te massaal oogt en beter past in de omgeving. Bij het bepalen van locaties hebben we de wens van spreiding opgevolgd, rekening houdend met de draagkracht en omvang van de kernen. Voor opvang van een groter aantal asielzoekers op één locatie is Uden wat betreft draagkracht de beste optie.
  De wens om vooral bestaande gebouwen te gebruiken, bleek niet haalbaar. De meeste beschikbare panden staan qua omvang namelijk niet in verhouding tot onze opgaven. Bovendien zouden de noodzakelijke aanpassingen complex en duur zijn. Ook was bij sommige panden al sprake van andere langeretermijn-bestemmingen.
- Ligging: hierbij kwamen tegenstrijdige wensen naar voren als 'op loopafstand van voorzieningen/middenin wijken' of juist 'in het buitengebied' (niet dicht bij een woonwijk). De Boekelsedijk komt tegemoet aan veel van deze uiteenlopende wensen: de locatie is op loopafstand van voorzieningen en nabij woonwijken, maar niet midden in een woonwijk.
- Voorzieningen: de meeste van de ingebrachte wensen worden opgevolgd bij de realisatie en zijn opgenomen in de bestuursovereenkomst of het veiligheidsplan. Bijvoorbeeld: ligging nabij OV; voldoende speelgelegenheid; bewoners moeten zelf kunnen koken; er moet een duidelijk aanspreekpunt zijn voor omwonenden; zichtbare aandacht voor veiligheid. De wens om nieuwe locaties 'soberder' uit te voeren dan de huidige noodopvang in het Van der Valkhotel is strijdig met de uitgangspunten 6 en 7 van de gemeenteraad, te weten 'de bewoners voelen zich veilig, welkom en worden behandeld als nieuwe (al dan niet tijdelijke) inwoners van Maashorst' en 'we dragen zorg voor humane opvang die gericht is op zelfredzaamheid van de bewoners en deelname aan de maatschappij'.

- Maatschappelijk: hierbij werden wensen genoemd als ‘zelfredzaamheid, participatie aan de samenleving, werk of vrijwilligerswerk’. Veel van deze wensen zijn belegd in de bestuursovereenkomst. Met de locatiekeuze voor de Boekelsedijk wordt voldaan aan de wens om opvang van vluchtelingen zoveel mogelijk te combineren met woonruimte voor andere doelgroepen.
- Communicatie: inwoners willen goed op de hoogte worden gehouden en één contactpersoon/-adres. Ook was de wens dat de directe omgeving zo breed mogelijk werd uitgenodigd voor bijeenkomsten. Dat hebben we opgevolgd door uitnodiging per brief aan 3000 adressen rond de drie locaties én publicatie van de uitnodiging via de pers en eigen kanalen. Iedereen was welkom op de informatiebijeenkomsten en inloopavonden. Ook is een vast contact(e-mail)adres ingesteld en hebben we inwoners geïnformeerd via het online participatieplatform en de website (Q&A) van de gemeente, publicaties en e-mailnieuwsbrieven. De wens om te communiceren over de veiligheid van de opvanglocatie en hoe we die waarborgen, wordt opgevolgd via bovengenoemde kanalen en inmiddels is ook een klankbordgroep van omwonenden ingesteld.
- Financieel: op het gebied van financiën was de wens dat de opvang niet ten koste gaat van voorzieningen voor of lasten van inwoners. We houden daarom vast aan het uitgangspunt van budgetneutraliteit.

Wat betreft het draagvlakonderzoek:
De resultaten van de 0-meting van het draagvlakonderzoek bevestigden dat er veel zorgen zijn onder inwoners en weerstand tegen opvang van nieuwkomers. De reacties maakten ook duidelijk dat er sprake is van verschillende beelden over asielopvang. Deze resultaten zijn onder meer bepalend geweest bij het opstellen van de communicatiestrategie en -planning (in het algemeen) en de rubriek Veelgestelde vragen op de website van de gemeente.

3. Locatiekeuze en informatieavonden Kruisherenkapel (april 2025)

Hoe is dit onderdeel verlopen?
Op 18 maart 2025 besloot het college drie nieuwe locaties te gaan ontwikkelen voor opvang en wonen: aan de Boekelsedijk in Uden, de Repelakker in Zeeland en de Molenaarstraat in Schaijk. Dezelfde dag heeft de burgemeester de gemeenteraad tijdens een vertrouwelijke bijeenkomst geïnformeerd over de locatiekeuze. Meteen daarna is een mailing op de post gegaan naar 3000 omwonenden met een uitnodiging voor een informatiebijeenkomst op 9 april, die vanwege grote belangstelling is herhaald op 16 april. Ook is bij een honderdtal direct aanwonenden van de drie locaties een brief bezorgd met dezelfde uitnodiging, aangevuld met het aanbod van een persoonlijk gesprek (op afspraak). Donderdag 20 maart is vervolgens het nieuws gedeeld met medewerkers, pers en inwoners via de reguliere communicatiekanalen van de gemeente.

De informatiebijeenkomsten in de Kruisherenkapel op 9 en 16 april 2025 verliepen goed. Buiten werd gedemonstreerd en heeft de politie moeten ingrijpen, omdat de demonstranten zich niet aan de regels hielden. Dit vormde geen belemmering voor het voeren van gesprekken binnen. De deelnemers konden plenair vragen stellen aan de bestuurders en vervolgens per thema in ingerichte hoeken in gesprek met medewerkers van de gemeente, het COA, Vluchtelingenwerk en vrijwilligers van de huidige noodopvanglocatie in het Van der Valkhotel. Daarnaast konden deelnemers hun vragen achterlaten op kaartjes.

De gemeenteraad besprak het voorstel voor de drie nieuwe woon- en opvanglocaties in de commissievergadering van 17 april 2025. Tijdens deze vergadering hebben 9 inwoners gebruik gemaakt van het inspreekrecht. Zij deelden daarbij hun zorgen over de locatiekeuze, met name over de keuze voor de Boekelsedijk in Uden.
De gemeenteraad gaf groen licht voor de locatiekeuze in de raadsvergadering van 15 mei 2025. De raad stelde tijdens die raadsvergadering 31 wensen en bedenkingen vast (in de vorm van amendementen).

Vanaf het moment dat de locatiekeuze bekend is gemaakt, hebben we persoonlijke gesprekken gevoerd met diverse direct aanwonenden en sportverenigingen aan de Boekelsedijk en Hockeyweg. Ook hebben we veel e-mails ontvangen van inwoners met vragen, zorgen, ideeën en meningen. Op elke mail hebben we persoonlijk gereageerd. Zie ook de verdere toelichting bij 5. Doorlopende participatieactiviteiten).

Welke input is daarbij opgehaald?

Wat betreft de informatiebijeenkomsten in de Kruisherenkapel:
Zie de verslagen op website (de informatiebijeenkomsten kunnen hier ook worden teruggekeken):
Informatiebijeenkomst 9 april over nieuwe woon- en opvanglocaties | Nieuws | Gemeente Maashorst
Informatiebijeenkomst 16 april over nieuwe woon- en opvanglocaties | Nieuws | Gemeente Maashorst
Vragen van deelnemers zijn zoveel mogelijk ter plekke beantwoord en vervolgens (voor zover relevant) opgenomen in de rubriek 'Veelgestelde vragen' op de website. Vragen ingeleverd op kaartjes zijn via e-mail of in een persoonlijk gesprek beantwoord.
Het merendeel van de zorgen ging over veiligheid en de keuze voor deze locatie (in de nabijheid van het Sportpark). Ook waren er zorgen over de omvang (aantal op te vangen asielzoekers), vooral omdat inwoners andere beelden hebben bij de omvang van de op te vangen groep asielzoekers. En er werden vragen gesteld over de doelgroepen, waaronder AMV'ers.

Wat betreft de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad:
De raad heeft de inbreng van inwoners die gebruik maakten van hun inspreekrecht meegenomen in zijn afwegingen en stelde tijdens de raadsvergadering op 15 mei 2025 31 wensen en bedenkingen vast (in de vorm van amendementen), onder andere over de veiligheid, een goede ontsluiting van de locatie en over het aantal beoogde woningen voor starters en spoedzoekers.

Wat betreft de persoonlijke gesprekken:
Bij de gesprekken met sportverenigingen ging het vooral over het belang van het behoud (en verdere verbetering) van het Sportpark wat betreft bereikbaarheid, veiligheid (verlichting) en ruimte voor recreatie. Ook is gesproken over al langer levende zorgen die mogelijk worden versterkt door de komst van een azc en de woningen, zoals verkeersveiligheid en parkeren.
In de persoonlijke gesprekken met de direct omwonenden ging het vooral over hoe het is om te wonen naast/nabij een opvanglocatie en over privacy, geluidsoverlast en veiligheid.

Wat is er vervolgens gedaan met die input?

Wat betreft de informatiebijeenkomsten en persoonlijke gesprekken:
Zorgen over veiligheid zijn meegenomen in het veiligheidsplan. Zo wordt voorzien in 24/7 beveiliging van de opvanglocatie, voldoende verlichting op de locatie en aan de Boekelsedijk, goede afspraken over wie waarvoor verantwoordelijk is en er worden bijvoorbeeld vaste contactgegevens vastgelegd, evenals afspraken over bereikbaarheid van het azc.
In reactie op de zorgen over de grootschaligheid en keuze voor opvang van asielzoekers op één locatie i.p.v. meerdere kleine locaties, hebben we steeds onze afwegingen uitgelegd (zoals verwoord in het raadsvoorstel 15 mei 2025).

Wat betreft de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad:
Een gedeelte van de wensen en bedenkingen die de raad ons meegaf op 15 mei 2025 heeft betrekking op de locatie aan de Boekelsedijk in Uden. En weer een deel daarvan heeft betrekking op de vergunningaanvraag waar dit participatieverslag bij hoort. De voor de vergunningaanvraag relevante wensen en bedenkingen hebben we meegenomen in de verdere uitwerking van de plannen voor de locatie. Daar hebben we de raad over geïnformeerd tijdens raadsinformatieavonden op 22 oktober 2025 en 8 januari 2026. Zie: Presentatie raadsinformatieavond 8 februari 2026.
Bijvoorbeeld:
De raad wil dat wordt voorkomen dat er leegstand is op de opvanglocatie. Dit hebben we opgenomen als voorwaarde in de bestuursovereenkomst met het COA. Ook wil de raad dat de bewoners van het opvangcentrum zelf hun eten kunnen bereiden. Dat is vastgelegd in de werkafspraken met het COA.
Een andere wens van de raad was dat er een veiligheids- en omgevingsplan zou worden opgesteld. Dit is gebeurd. Ook wilde de raad dat bewoners zelf kunnen koken op de locatie. Met die wens is rekening gehouden in het ontwerp van de wooneenheden.
Samenvattend kunnen we stellen dat de wensen en bedenkingen die relevant waren voor de vergunningsaanvraag van het COA:

- richting hebben gegeven aan het ontwerp van de opvanglocatie;
- zijn opgenomen in de bestuursovereenkomst of het veiligheidsplan;
- zijn opgevolgd door onderzoek of uitvoering (zoals instelling van een klankbordgroep).